

Årsplan for miljøarbejdet i Valby 2025

Vision og mission

1: Skybrud i Valby

Klimaet først

Klimakrisen er vores største udfordring. Folketinget har besluttet, at vores CO₂-udledning skal være beskåret med 70% i 2030, men der er lang vej endnu. Desværre har Københavns Kommune måttet sande, at det ambitiøse mål om at være CO₂-neutral i 2025 ikke kan nås. Vi forventer, at der fra Københavns Kommune snart kommer nye ambitiøse mål og vil i Valby fortsat arbejde primært med klimakrisen.

Arbejdet for at afværge Klimakrisen kræver store strukturelle ændringer af vores samfund. De skal gennemføres på højt politisk niveau. Men det kræver også ændringer i den enkelte borgers holdninger og levevis.

Valby Lokaludvalg vil i sit miljøarbejde give borgerne oplysning om klimakrisen og de muligheder, den enkelte har for at bidrage til løsninger. Alle skal kunne træffe bæredygtige valg i dagligdagen. Det gælder vores boliger, og hvad vi forbruger af transportformer, mad, energi, tøj, hvidevarer og meget mere, og det gælder vores omgang med tingene, hvor affaldssortering, genbrug og genanvendelse skal være naturlige vaner. Ud over oplysning vil vi give borgerne i Valby nogle muligheder for helt praktisk at handle klimavenligt.

Kommunikation er en udfordring. De sociale mediers begrænsede og ret tilfældige rækkevidde samt fraværet af trykte lokale medier gør det svært at fortælle Valbyborgerne om vores arbejde og arrangementer. Vi bruger Lokaludvalgets Nyhedsbrev og platform på sociale medier i det

omfang, det er muligt. Vi vil forsøge at etablere et nyt forum på Facebook, hvor aktører, der laver grønne møder og aktiviteter i Valby, kan oplyse hinanden om deres aktiviteter og udveksle ideer og erfaringer. Derudover vil vi bruge mulighederne for at kommunikere på plakatsøjler i byrummet. Vi vil bestræbe os på at kommunikere på en 'håbefuldt' måde, der kan skabe engagement og animere borgerne til klimahandling.

København har nedsat et klimaborgerting, hvor en samling borgere har udarbejdet anbefalinger til politikerne om, hvordan vi i København gennem fællesskaber kan skabe en hverdag, der mindsker klimaaftrykket fra vores forbrug. Vi vil sætte fokus på disse anbefalinger, dels fordi de i sig selv er vigtige, dels fordi modellen med borgerting er en ny og perspektivrig måde at arbejde med borgerinddragelse.

En ny rapport fra Realdania-fonden har fastslået, at det i næsten alle tilfælde er meget mere klimavenligt at renovere eksisterende bygninger end at bygge nyt. En række arkitekter har gennem en række år arbejdet for et paradigmeskifte i byggeriet, hvor man hellere bevarer og nyindretter end bruger ressourcer og CO2 på nybyggeri. Miljøgruppen ønsker, at denne nye måde at tænke byggeri på bliver afspejlet i Lokaludvalgets arbejde med lokalplaner og byudvikling.

I 2025 vil vi fortsætte samarbejdet med Københavns Kommune, de øvrige lokaludvalg, miljøpunkter og andre relevante klima og miljø -aktører i arbejdet med at engagere Københavnerne i både lokale, nationale og internationale klimaløsninger og mål. Hvilke indsatser, der her kommer på tale, afhænger af, hvad forvaltningen og de øvrige miljøaktører beslutter i en løbende proces. Vi vil derfor i budgettet afsætte en stor del af midlerne til oplysning om klimaproblematikken og om handlemuligheder. De konkrete projekter vil blive forelagt Lokaludvalget til godkendelse, når de er udviklet.

Samtidig med vores overordnede fokus på klima arbejder vi aktivt med natur og biodiversitet i vores bydel. Vi fortsætter og udbygger vores Valbi-plan-indsats for at inddrage så mange som muligt i arbejdet med at forbedre biodiversiteten i vores bydel og gøre den mere grøn og attraktiv for flora, fauna og mennesker. Vi fastholder indsatsen omkring Toftegårds Plads Syd og vil arbejde med projekterne i Valby Lokaludvalgs bydelsplan - flagskibsprojektet om færdiggørelse af den grønne cykelsti, ny trafikplan for Valby og begrønning af Toftegårds Plads Nord.

Om Miljøgruppen

I 2011 overtog Lokaludvalget det lokale miljøarbejde i Valby fra det daværende Miljøpunkt Valby. Der blev nedsat et miljøudvalg, der supplerer sig med Valbyborgere, der er optaget af at arbejde med natur, miljø og klima. Miljøgruppen holder møder 5-6 gang årligt, hvor man sammen med Lokaludvalgets fastansatte miljømedarbejder planlægger kommende aktiviteter. Medlemskab af miljøgruppen er åbent for alle. Gruppens medlemmer deltager i møder og i udførelse af projekterne i det omfang, de har tid og lyst. Til nogle projekter nedsættes mindre arbejdsgrupper.

Hvert efterår udarbejder miljøgruppen årsplan og budget for det kommende års arbejde. Årsplan og budget forelægges for og vedtages af Valby lokaludvalget og kan til en hver tid findes på lokaludvalget hjemmeside.

2: Frivillige pakker Valbi-plan frøposer til uddeling

Indsatser og Projekter

Klima

Klimasamtaler

I '23 og '24 indledte Valby Miljøgruppe et samarbejde med Valby Bibliotek om afholdelse af en række klimasamtaler, hvor Valbys borgere blev inviteret til oplæg og efterfølgende samtale med en række klimarelevante forfattere og oplægsholdere. I 2025 fortsættes initiativet, nu i samarbejde med Grøn Kirke Valby og Valby Grønne Nabofællesskaber med intentionen om at afholde endnu flere klimasamtaler, oplæg, workshops og filmforevisninger.

Grønne Nabofællesskaber

Det nu landsdækkende initiativ Grønne Nabofællesskaber har i 2024 etableret sig i Valby med foreløbigt to lokale netværk. Valby Miljøgruppe støtter etableringen af flere lokale grønne nabofællesskaber, idet vi anerkender behovet for de helt nære grønne fællesskaber, der kan fungere som katalysatorer for hverdagens små mikro klimahandlinger.

Netværk for grønne aktører i Valby

I samarbejde med Grøn Kirke Valby og Grønne Nabofællesskaber Valby vil Valby Miljøgruppe i 2025 søge at samle Valbys grønne aktører i et netværk, hvis hovedformål skal være at støtte op om og informere om grønne tiltag i Valby.

3: Jørgen Steen Nielsen foredrag om 50 års klimakamp

Bæredygtig energi og energibesparelser

Nedbringelse af energiforbruget er en af de mest effektive måder til at begrænse udledning af CO₂. Miljøgruppen tager del i relevante oplysningskampagner, fx HOFORs og Energistyrelsens forskellige informationskampagner, og vi arbejder videre for, at Valbys borgere bliver opmærksomme på de muligheder, der ligger for energibesparelser i deres boliger.

Vi vil ligeledes arbejde for at det bliver lettere at opsætte solceller på byens tage i stedet for på marker i resten af landet så energien bliver genereret der hvor den bliver brugt.

Vi vil gennemføre arrangementer, der oplyser om muligheder for opsættelse af solceller og om implementeringen af energibesparelser og som sigter mod at samle engagerede borgere i fællesskaber omkring klimaudfordringen.

Den nationale Klimahandledag

Vi vil engagere os i Den Nationale Klimahandledag, initieret af Grønne Nabofællesskaber. I mange byer rundt om i Danmark har der i de sidste år været afholdt forskellige arrangementer, som har haft til formål af fremme klimabevidstheden. Det har især været praktiske arrangementer, hvor deltagerne har kunnet medvirke i konkrete opgaver. Vi mener, at Valby også skal vise, at vi arbejder for klimaforbedringer. Det er vores opfattelse, at denne nationale klimahandledag på en ny måde synliggør, hvordan borgerne kan bidrage til omstillingen.

Gymnasiernes Klimahandledag

Det er i 2024 lykkedes os at samle 3 ud af 4 af Valbys ungdomsuddannelser om en fælles afholdelse af Gymnasiernes Klimahandledag. Vi vil i 2025 arbejde for at alle Valbys ungdomsuddannelser deltager og vi vil støtte op om, og hvis det ønskes deltage i selve afholdelsen.

Danmarks Overshoot Day

Vi vil, i marts, markere Danmarks Overshoot Day, den dag hvor Danmark har opbrugt sine naturlige ressourcer for 2025, med omtale og plakater i byrummet.

4: Grøn madfestival på Hotel og Restaurant skolen

Klimamad

Vi vil fortsat arbejde for at vejlede Valbys borgere, primært børn og unge, i at spise klimavenligt, at tilberede klimavenlig kost og at undgå madspild. I 2022 indledte vi et samarbejde med Hotel- og Restaurantskolen omkring klimamad. Det resulterede i afholdelsen af grønne mad-festivaler på H&R-skolen med undervisning af Valbys folkeskoler, markedsplads, oplæg og langbordsmiddag. Vi vil i 2025 fortsætte dette samarbejde med fokus på skoleforløbene.

Vi vil understøtte eksisterende og nye netværker for klimavenlig fællesspisning og urbane haver med lokal grøntsagsdyrkning, bl.a. gennem kursus i dyrkning med permakultur.

Et forsøg ved Valby Kulturdage med at uddele smagsprøver på plantebaseret pasta bolognesevar en succes. Her kunne vi vise og tale med borgerne om mulighederne for at lave også traditionelle hverdagsretter med mindre eller intet kød. Kulturdagene var et godt forum for at komme i kontakt med mennesker, der ikke af sig selv ville opsøge arrangementer om klimavenlig mad. Kulturdagenes fremtid er usikker, men vi vil fortsætte denne måde at komme i kontakt med borgerne enten ved evt. nyorganiserede kulturdage eller ved lign. arrangementer som Folehavefestivalen, Kulbanefesten o.a.

Omdannelse af Rytterskolen

Miljøgruppen vil følge arbejdet med udvikling af ideer til anvendelsen af Rytterskolekomplekset, når Valby Bibliotek flytter ud. Vi vil arbejde på, at aktiviteter, der kan bidrage til

klimaomstillingen, får en central plads. Endvidere vil vi lægge vægt på, at den eventuelle renovering af bygningerne vil have stor opmærksomhed på klimarigtige byggeteknikker.

Juletræstænding

Vi deltager i Lokaludvalgets årlige juletræstænding på Tingstedet med varm, økologisk æblesaft, oplysning om miljøgruppens arbejde og quiz med aktuelle klima/miljørelaterede spørgsmål.

5: Varm æblesaft og miljøquiz til Lokaludvalgets Juletræstænding på Tingstedet

Reparation, genbrug, upcycling, genanvendelse og bytte

Repair Café Valby

I 2019 etablerede vi Valby Reparationsnetværk, hvis månedlige reparationscaféer er blevet en stor succes. Netværkets frivillige reparatører er med til at skabe en fantastisk stemning, hvor alle gæster involveres i deres egne reparationer og lærer om, hvordan de kan reparere egne ting. Alle bliver glade, når ting får nyt liv. Der spares ressourcer og penge, og der genereres mindre affald. Samtidig har netværket også en vigtig social dimension. Alle typer Valbyborgere mødes omkring en fælles indsats, hvorved der skabes større sammenhængskraft og ejerskab til bydelen.

Samtidig med driften af Repair Café Valby støtter vi etablerede og nystartede reparations og upcyclings initiativer i bydelen. Vi promoverer aktivt reparations- og upcyclingstanken og søger at udvide og videreudvikle reparationsnetværket og dets aktiviteter.

6: Alt (næsten) kan repareres hos Repair Café Valby

Byttefremme

Vi arbejder videre med udbredelsen af bytteøer, byttehylder, byttemarkeder og nærgenbrugsstationer.

Miljøgruppen har siden 2018 haft en meget populær bytteø stående foran Valby Bibliotek. Bytteøen vedligeholdes løbende, og vi håber, at den kan blive stående, også efter at Valby bibliotek er flyttet til Toftegårds Plads.

Vi vil desuden undersøge, om det er muligt at lave en indsats for at fremme bytterum, byttehylder og deleordninger hos bydelens ejendomsforeninger.

Byttemarked

Vi vil igen i 2025 afholde vores traditionsrige byttemarked i Teatersalen og evt. støtte andre byttemarkeder i bydelen.

7: Byttemarked i Teatersalen

Langgade Nærgenbrugsstation

Langgade Nærgenbrugsstation på Herman Bangs Plads, der drives af Teknik og Miljøforvaltningen og arc, har nu været åben i et par år og har fundet sin rolle som samlingspunkt i nærområdet med et populært bytterum og løbende affaldssorterings og upcyclings aktiviteter. Vi støtter aktiviteter og netværksdannelsen på og omkring pladsen. Lokaludvalgets miljømedarbejder deltager i nærgenbrugsstationens arbejdsgruppe, som har fokus på pladsens aktiviteter og drift. Endvidere står Lokaludvalgssekretariatet til rådighed for sparring omkring PR og events.

Cirkulære Boligforeninger og Grønne affaldsfællesskaber

Vi vil støtte Københavns Kommunes indsatser rettet mod boligforeninger. Indsatserne er startet med fokus på affaldssortering, men udbredes for at engagere boligforeninger i miljøindsatser bredt. Vi vil aktivt søge kontakt til Valbys boligforeninger og bistå dem i de miljøaktiviteter, de måtte ønske at engagere sig i.

Genanvendelse

Vi vil understøtte gennemførelsen af nye kommunale og landsdækkende sorterings- og genanvendelsesplaner og bidrage til, at kendskabet til de aktiviteter, der igangsættes, bliver udbredt i Valby. Vi vil holde fokus på ressourceforbrug, genanvendelse, minimering af affald og på forbedret affaldssortering generelt.

Natur og Biodiversitet

Valbi-planen

Miljøgruppen startede i 2020 en ambitiøs indsats for insekterne i vores bydel ved navn Valbi-Planen. Målet med indsatsen er at inddrage alle i Valby i en generel forbedring af biodiversiteten i haver, parker og andre grønne områder, bl.a. ved uddeling af frø til dyrkning af hjemmehørende insektvenlige planter.

Vi fortsætter arbejdet med at engagere Valbys beboere, beboerforeninger, ejerforeninger, virksomheder, skoler og institutioner samt Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning i indsatsen med at øge biodiversiteten og mængden af naturlige levesteder for insekter, dyr og planter i Valby. Vi vil bl.a. informere om og fremme insektvenlig beplantning og støtte oprettelse af 'vilde naturområder' privat og kommunalt.

Et af de helt store mål, som Valbi-planen satte ved starten, var at sikre 5 ha biodiversitetsvenligt beplantet jord i Valby. Det mål blev nået i 2023. Valbi-gruppen har nu sat målet op til 7 ha og arbejder med nye tilgange til yderligere biodiversitet i bydelen, specielt med inddragelse af erhvervsvirksomheder. Valbi-gruppen vil desuden fokusere på de initiativer, der startes som led i Københavns Kommunes Biodiversitetsstrategi, samtidig med at de vil søge at gennemføre endnu flere lokale borgerrettede aktiviteter.

8: Biodiversitet i Valby

Adopter et vejbed

I 2024 initierede Valby Miljøgruppe i samarbejde med bydelens byrumsforvalter muligheden for at adoptere, begrønne og tage ansvar for vejbede rundt om i bydelen. I 2025 vil vi udbrede kendskabet til denne mulighed og i samarbejde med kommunens medarbejdere og lokale søge at sikre, at Valby bliver endnu grønnere.

Begrønning af pladser i Valby

Miljøgruppen arbejder for at Valbys offentlige rum bliver grønne og mere levende. De fleste af bydelens pladser trænger til opmærksomhed og vi støtter op om alle lokale initiativer der søger at sætte fokus på forsømte pladser og gader. Københavns Kommune har flere relevante puljer der kan søges og Miljøgruppen bistår gerne i processen.

Omkring Ålholm Plads har Miljøgruppen i 2024 hjulpet til med etableringen af en borgergruppe med fokus på begrønning af Ålholm Plads, gruppen har bl.a. har søgt midler i Kommunens bylivsgadepulje og er foreløbigt gået videre til anden runde i puljeprocessen. Gruppen arbejder p.t. med at kommunikere deres planer ud lokalt og indsamle underskrifter for at kunne dokumentere det lokale ønske om en grønnere og mere levende Ålholm Plads. Miljøgruppen understøtter gruppens arbejde praktisk og økonomisk.

Både nord- og syd-delen af Toftegårds Plads er forældede og nedslidte byrum med for meget sten og asfalt og alt for lidt grønt. Vi vil understøtte, at de ideer om grøn nyindretning af begge pladser, der ligger i den fremlagte helhedsplan, bliver virkeliggjort.

I midlertidighedsperioden frem mod opførelsen af et nyt Valby bibliotek på syd-pladsen vil vi samarbejde med pladsens aktører, Valby Kulturhus, FabLab, Kraftverket og Valbyhaven om aktiviteter, der peger frem mod pladsens endelige udformning som en grøn og bæredygtig kulturens plads. Vi vil fortsætte det nuværende plantekasseprojekt med fokus på skabelse af indbydende grønne byrum, samtidig med at vi understøtter arbejdet med bynatur i den permakulturdyrkede Valbyhaven der er etableret ud for Kulturhusets teatersal i hjørnet af Toftegårds Plads.

I 2024 afholdt Valbyhaven et fint besøgt kursus i permahavekultur for valbyborgere. Valby Miljøgruppe afsætter midler til, at et lignende kursus kan afholdes i 2025

Begrønning af Toftegårds Plads Nord er indskrevet som projekt i Valby Lokaludvalgs Bydelsplan. Vi vil i 2025 engagere lokale aktører, lokale virksomheder, fagpersoner, kunstnere, fonde og Københavns Kommune i udviklingen af et realistisk omlægningsprojekt, hvor der skabes forbindelse til de omliggende bygninger og pladsen, og hvor kunstværket revitaliseres gennem begrønning og øget biodiversitet.

På Herman Bangs Plads samarbejder vi med teknik- og miljøforvaltningen og arc (der står for driften af henholdsvis pladsen og Langgade Nærgenbrugsstation) om yderligere begrønning af pladsen.

9: Uddeling af udstyr til Store Forårsrensning i Valby

Ren Valby

I 2024 genopstartede vi Store Forårsrensning i Valby. I 2025 vil vi igen afholde Store Forårsrensning i Valby. Vi vil fortsat støtte de forskellige lokale affaldsindsamlingsinitiativer og -netværk, der er opstået over de seneste år.

Trafik i Valby

Trafikken i Valby er steget voldsomt over de sidste 10 år. Som forudset, har de nye byudviklingsområder på Carlsberg, Valby Maskinfabrik, Grønttorvet og Ny Ellebjergområdet bidraget med en stærkt forøget bilmængde. Og udbygningen fortsætter. Desuden er det generelle bilejerskab i bydelen steget.

Vi har sikret, at Valbys trafikudfordringer er indskrevet i Valbys bydelsplan, og vi vil arbejde for at få gennemført de projekter, der er vedtaget i bydelsplanen.

Vi vil arbejde for, at mængden af biler i Valby mindskes, og vi vil søge at fremme kollektiv trafik og cykeltransport.

I 2023/24 er hastigheden på de fleste strækninger i vores bydel blevet sat ned til 40 km/t. Vi følger konsekvenserne af hastighedsnedsættelsen og arbejder fortsat med at forbedre forholdene for de bløde trafikanter.

Valby Bydelsplans trafikprojekter bliver behandlet i et tværgående udvalg med deltagelse af medlemmer fra miljøgruppen som vil arbejde for størst muligt fokus på nedbringelse af trafik baseret på fossile brændsler og fremme af cykel, dele og kollektiv -trafik.

Input til relevante høringer

Vi følger og deltager aktivt i Københavns Kommunes arbejde med klima, natur og miljø og kommer løbende med høringssvar på relevante områder.

Deltagelse i netværk, arbejds- og styregrupper

Miljøgruppens medlemmer og miljømedarbejderen deltager aktivt i relevante netværk, arbejds- og styregrupper.

10: Et velfortjent hvil til plantekassedag på Toftegårds Plads Syd

Økonomi

Valby Lokaludvalg afsætter hvert år en del af sine puljemidler til miljøarbejdet. Miljøgruppen udarbejder et overordnet budget for anvendelsen af pengene. Der udarbejdes specifikke budgetter for de enkelte projekter, der løbende godkendes af Lokaludvalget. Eventuelle idéer til yderligere miljøindsatser eller -projekter fra borgerne støttes gennem lokal-puljen, som søges via Lokaludvalgets hjemmeside. Miljøgruppen bistår gerne med hjælp og sparring omkring formuleringen af ansøgning.

Budget for Valby Lokaludvalgs miljøarbejde 2025	
Klimasamtaler	60.000
National Klimahandledag	10.000
Klimaborgerting - borgermøde	10.000
Klimamad - Klimamadfestival, skoleforløb på Hotel- og Restaurantskolen: 100.000 - Klimamadboder på Valby Kulturdage eller lign: 20.000	120.000
Juletræstænding	8.000
Repair Café Valby - Valby Reparationsnetværk	8.000
Byttefremme	8.000
Byttemarked	6.000
Natur og Biodiversitet - Valbi-Planen - Foredrag: 30.000 - Valbi-planen: 16.000 - Kursus i Permakultur: 14.000	60.000
Begrønning af pladser og Plantekasser på Toftegårds Plads Syd	20.000
Ren Valby - Store Forårsrengøring	20.000
Diverse	5.000
Total	335.000

Kontaktoplysninger:

Valby Lokaludvalg
Valby Kulturhus, Valgårdsvej 4-8, 1.sal.
2500 Valby
www.valbylokaludvalg.kk.dk
Miljømedarbejder Asger Gad
Mail: GN7S@kk.dk
Tlf.: 24 79 04 17

Udgivet af: Miljøgruppen i Valby Lokaludvalg
Foto: Valby Lokaludvalg